

OM INKLUDERING OG TILRETTELEGGING

Holdninger og tanker i Sprell Levende

Ressursdokumentet er utarbeidet i prosjektet *Sprell Levende for alle funksjonsnivå*.

Ressursene er utarbeidet med støtte fra *Størst av alt – trosopplæring i Den norske kirke*.

Prosjektleder: Kristin Eide
kristin.eide@sondagsskolen.no

I Søndagsskolen Norge ønsker vi:

- At Jesus skal nå ut til ALLE barna
- At alle barn skal få oppleve seg inkludert og oppleve god læring gjennom Sprell Levende (uavhengig av funksjonsnivå)
- At alle barn skal få oppleve en likeverdig deltakelse i søndagsskolen. Hvor opplevelsen er viktigere enn forståelsen.
- At alle skal få mulighet til å uttrykke seg og finne styrke for troen
- At barna skal få oppleve "delt glede".
- Å skape forutsigbarhet og trygghet
- Å se hverandre med Guds øyne
- Å vise og praktisere at alle er like viktige, og at det er fint å være ulike/ ha ulike ressurser

Vi ønsker å hjelpe lederne våre til å kunne møte hvert enkelt barn best mulig. I Sprell Levende samlingene har vi fokus på at flest mulig skal kunne være med på mest mulig. Her i Planleggeren vil du i tillegg finne tips til hvordan en kan legge til rette for barn med ulike funksjonsnedsettelse.

Ulike funksjonsnedsettelse

Det er ulike måter å dele inn funksjonsnedsettelse i. Fokuset vårt er å gi lederne redskaper å kunne bruke, ut fra hva barnet strever med og dermed trenger. Vi ønsker ikke å ta utgangspunkt i diagnoser, men i barnets vansker. Selv om det er en del likt innenfor de ulike diagnosene – så ønsker vi å se bak diagnoser, og se barnet. Har barnet en diagnose som Downs syndrom, autisme, ADHD eller lignende vil en sannsynligvis komme innom flere av disse vanskene. Vi har tatt utgangspunkt i følgende vansker: syn, hørsel, sosiale/ atferd, konsentrasjon, språk og fysisk-motoriske. Under hvert av områdene finnes det ulike tips til hva som kan være lurt å gjøre, og huske på.

Oversikt over inkludering og tilrettelegging i Sprell Levende:

1) Inkludering i Sprell Levende

- Barna skal få lære, erfare og oppleve igjennom egen deltakelse, på egne premisser.
- Vi har fokus på at flest mulig skal kunne bli med på mest mulig. Der det kan være andre behov, gir vi egne inkluderingstips.
- Vi ønsker en aktiv bruk av de ulike sansene våre.
- Supersetninger og bønn er blitt tegnsatt med NMT (norsk med tegnstøtte)

2) Generell lederveiledning i forhold til grunnleggende tanker, holdningsarbeid og inkludering (på inspirasjons samlinger/ kurs og lignende)

3) Konkret lederveiledning i forhold til tilrettelegging ved ulike funksjonsnedsettelse i:

- Ressursdokumenter og tegnbank i Planleggeren.

2) Generell lederveiledning:

Voksenrollen

Du som er leder i Søndagsskolen Norge er med på noe stort. Du er med på å realisere visjonen vår: Jesus til barna. Sammen kan vi få være med på å bety en forskjell i livet til en del av de barna vi møter.

Noen opplever kanskje at begrepene ”inkludering” og ”tilrettelegging” kan virke ukjente og utfordrende. Veldig ofte handler dette arbeidet om våre holdninger, sammen med noen konkrete tips. Prøv å tenk på hva dere kan gjøre i søndagsskolen. Ikke det dere ikke får til.

Det vi gjør av tilrettelegging med utgangspunkt i et barn med en funksjonsnedsettelse – er som regel veldig positivt for alle barn. Det handler ofte om forutsigbarhet og tydelighet. Det er egentlig ikke så veldig spesielt. Det kan like godt og helst, være det normale.

Som ledere gjør vi en del valg i forhold til hvordan vi er overfor barna. Her kommer noen tips til hvordan være en god leder:

- **Skap trygghet og forutsigbarhet**
 - Vær en autoritativ leder – dvs. en leder som er tydelig, med kontroll, samtidig støttende, empatisk og gir mye varme
 - Ha tydelige rammer som barna kjenner til. Repeter rammene sammen med barna
 - Forklar og repeter dagens program og rekkefølge på aktivitetene. Bruk gjerne plansjene som følger med Sprell Levende pakkene.
 - Sørg for å kunne navnet på alle barna, og bruk navnene aktivt hele tiden
 - Skap kontinuitet i hvilke voksne barna møter på søndagsskolen
 - Bruk tid til relasjonsbygging
- **Velg det ”varme blikket”**
 - Anerkjenn barnet, og ta imot det som det er. Bekreft barnet som det er
 - Bevisste og gjennomtenkte voksne (ikke perfekte) som gir omsorg og tar ansvar
 - Skap forutsigbarhet og gode rammer, som vil kunne føre til et trygt og godt miljø for store og små
 - En viktig holdning: *«Det finnes ikke vanskelige barn, men barn som har det vanskelig.»* (tanker fra boka til Liv Berit Heimstad Tønnessen: Å velge det varme blikket)
- **Gi gode beskjeder**
 - Korte og tydelige
 - En av gangen. Sjekk at barna har fått med seg beskjeden
 - Bruk et enkelt språk
 - Gi omstillingstid før endret aktivitet
 - Si hva du ønsker at barna SKAL gjøre, ikke hva de ikke skal gjøre

- **Bruk ros strategisk**

- Vær konkret. Eks. "Så fint det var å se at du Lise hjalp Tore å ta av skoene. Jeg så at han ble skikkelig glad".
- Gi ros umiddelbart, rett etter det har skjedd
- Ros når barnet gjør det du ønsker. Du må noen ganger lete med lupe etter selv små lyspunkter – MEN de finnes alltid
- Bruke naboros (ros et annet barn og motiver med det til å ta etter). Kommenter positivt de som sitter på stolen, ikke de som ligger under stolen

Ekstra ledere og slushere er viktige her

- **Samarbeid med hjemmet**

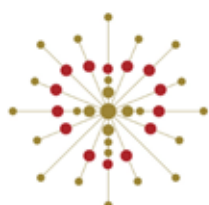
- Dersom dere opplever at barnet har utfordringer i gruppa, ta en samtale med foreldrene og hør deres tanker. Bli enig om hvordan dere sammen kan tenke barnets beste på søndagsskolen. (Se tips - den gode samtalen).

3) Konkret lederveiledning:

- Se inkluderingstips under hvert av utviklingsområdene

Dersom du/ dere har spørsmål

- Ta kontakt med Kristin Eide
E-post: kristin.eide@sondagsskolen.no

STØRST AV ALT